

**Судьялик лавозимларига номзодларни
тайёрлаш курсига 2024-2025 ўқув йили учун
қабул қилиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом “Судлар тўғрисида”ги, “Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши тўғрисида”ги, “Таълим тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 6 январдаги “Судьялик лавозимларига талабгорларни тайёрлаш, судьялар ва судлар аппарати ходимларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–4096-сон қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши (кейинги ўринларда Кенгаш деб юритилади) ҳузуридаги Судьялар олий мактабининг (кейинги ўринларда Олий мактаб деб юритилади) судьялик лавозимларига номзодларни тайёрлаш курсига (кейинги ўринларда Тайёрлаш курси деб юритилади) қабул қилиш тартибини белгилайди.

2. Тайёрлаш курсига қабул қилиш Кенгаш томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий суди билан биргаликда белгиланадиган қабул квоталарига мувофиқ давлат грантлари асосида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2021 йил 28 майдаги “2030 йилга қадар Ўзбекистон Республикасида гендер тенгликка эришиш стратегиясини тасдиқлаш ҳақида”ги Қарори 3-иловаси 6-банди ижросини таъминлаш мақсадида ҳар бир ихтисослик йўналиши бўйича 5 тадан, жами 20 та хотин-қизлар учун алоҳида квота белгиланади.

3. Тайёрлаш курсига қабул тенг ҳуқуқлилиқ, очиқлик, шаффофлик принциплари ва адолатли танлов асосида амалга оширилиб, кириш синовларида юқори балл тўплаган талабгорларнинг қабул қилиниш ҳуқуқи таъминланади.

4. Тайёрлаш курсига қабул йилининг 31 декабрь кунига қадар 34 ёшга тўладиган, таълим шифри 5240100 ёки 5380100 бўлган таянч олий юридик маълумот тўғрисидаги бакалавр дипломига эга бўлган ва юридик ихтисослик бўйича камида етти йиллик иш стажига эга бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқароси қабул қилинади.

5. Лавозими бўйича мансаб даражаси ёки мартаба даражаси бериш назарда тутилган қуйидаги ходимларнинг меҳнат фаолияти юридик ихтисослик бўйича меҳнат стажига сифатида инобатга олинади:

- судда судья ёрдамчиси, девонхона ва архив мудирлари, консультантлар, бошқарма ва бўлим бошлиқлари;
- ҳуқуқни муҳофаза қилувчи, суриштирув органлари ва уларнинг муассасалари масъул ходимлари;
- адвокатлар, давлат органлари, шунингдек ташкилотларнинг юридик хизмати ходимлари, давлат ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар ҳамда ихтисослашган давлат олий таълим муассасаларининг ҳуқуқшунослик фани ўқитувчилари.

6. Талабгорнинг ихтисослиги бўйича иш стажи олий юридик маълумот тўғрисидаги диплом берилган вақтдан, агар диплом хорижий давлатда берилган бўлса, у белгиланган тартибда тан олинган (нострификация қилинган) вақтдан ҳисобга олинади.

7. Қуйидагилар Тайёрлаш курсининг кириш синовларига қўйилмайди:

- жиноят содир этганликда айбланаётган;
- судланган ёки ўзига нисбатан жиноят иши реабилитация қилмайдиган асослар бўйича тугатилган;
- хорижий давлат фуқаролигига эга бўлган;
- суд томонидан муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб эътироф этилган;
- психиатрия ёки наркология муассасаларида ҳисобда турган;
- Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ва Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2017 йил 9 ноябрдаги СОКҚ-374, 123-сон қарорига илова билан тасдиқланган рўйхатда келтирилган Одил судловни амалга оширишга тўсқинлик қиладиган касалликлар ва жисмоний нуқсонлари бўлган;
- судьялик лавозимини эгаллашга монелик қиладиган бошқа ҳолатлар аниқланган шахслар.

8. Талабгорларни қабул қилиш қуйидаги суд ихтисосликлари бўйича амалга оширилади:

- фуқаролик;
- жиноий;
- иқтисодий;
- маъмурий.

9. Қабул комиссияси камида етти нафар аъзодан иборат таркибда шакллантирилади. Қабул комиссияси раиси, раис ўринбосари ва масъул котиби (кейинги ўринларда – масъул котиб деб аталади) Кенгаш раисининг буйруғи билан, қабул комиссиясининг қолган аъзолари эса Олий мактаб директорининг буйруғи билан камида тўрт нафар аъзодан иборат таркибда тайинланади.

Қабул комиссиясининг ташкилий ишлари масъул котиб томонидан амалга оширилади.

2-боб. Хужжатларни қабул қилиш тартиби

10. Қабул комиссияси тайёрлаш курсига қабул қилиш муддатлари, ихтисосликлар номлари ва ажратилган ўринлар ҳақидаги ахборотни Кенгаш, Олий суд, Олий мактабнинг веб-сайтлари ва ижтимоий тармоқдаги каналларида ҳамда бошқа оммавий ахборот воситаларида белгиланган тартибда эълон қилади.

11. Тайёрлаш курсига киришда талабгорлар қуйидаги хужжатларни тақдим этадилар:

– тайёрлаш курси ихтисослиги йўналишини кўрсатган ҳолда Олий мактаб директори номига ариза;

– шахсни тасдиқловчи хужжат (паспорт ёки ID шахс гувоҳномаси) нусхаси;

– маълумотнома-объективка (ёзма ва электрон шаклда);

– таянч олий юридик маълумот тўғрисидаги бакалавр дипломи (таълим йўналиши: юриспруденция; таълим шифри: 5240100 ёки 5380100) ва иловасининг нотариал тасдиқланган ёки ташкилотнинг кадрлар бўлимида тасдиқланган нусхалари, агар диплом тан олинган (нострификация қилинган) бўлса, бу ҳақдаги хужжат нусхаси;

– меҳнат дафтарчасининг нотариал тасдиқланган ёки ташкилотнинг кадрлар бўлимида тасдиқланган нусхаси ёки my.gov.uz интерактив хизматлари орқали олинган ва махсус код (QR-код) мавжуд бўлган электрон нусхаси;

– Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг 2020 йил 31 декабрдаги 363-сонли буйруғи билан тасдиқланган шаклдаги одил судловни амалга оширишга тўсқинлик қиладиган касалликлар ва жисмоний нуқсонлар йўқлиги ҳақидаги тиббий маълумотнома (086/1 шакл).

12. Ариза ва хужжатлар вилоят ва унга тенглаштирилган судлар судьялари малака ҳайъатлари ёки бевосита Судьялар олий мактаби қабул комиссиясига ёзма шаклда тақдим этилиши мумкин.

13. Талабгорлардан хужжатлар 7 майдан 7 июнга қадар (якшанба ва байрам кунларидан ташқари) қабул қилинади.

14. Низомнинг 11-бандида қайд этилган хужжатлар тўлиқ бўлмаган ёки Низом талабига жавоб бермайдиган ҳолда расмийлаштирилган тақдирда хужжатларни қабул қилиш рад этилади.

15. Қабул комиссияси томонидан талабгорлар тўғрисидаги маълумотлар электрон тарзда мунтазам равишда Кенгашга тақдим қилиб борилади.

16. Вилоят ва унга тенглаштирилган судлар судьялари малака ҳайъатлари Қабул комиссиясига талабгорларнинг хужжатларини қабул қилишда кўмаклашади.

3-боб. Кириш синовлари

17. Кенгаш томонидан тегишли тартибда ўрганилган ва ўрганиш натижалари ижобий деб баҳоланган номзодлар кириш синовларида иштирок этиши мумкин.

18. Кириш синовлари уч босқичдан, яъни ихтисослик фани ва чет тили (инглиз, француз ва немис)дан тест, ҳуқуқий мавзуда иншо ва оғзаки суҳбатдан иборат.

19. Ихтисослик фани юзасидан тест синовлари саволлари ҳуқуқ соҳалари (фуқаролик, жиноий, иқтисодий ва маъмурий йўналишлар) бўйича тузилади.

Тузиладиган саволларнинг сифати, мазмуни ҳамда уларнинг бошқаларга ошкор этилмаслиги бўйича масъулият Қабул комиссияси раиси ва аъзоларига юкланади.

20. Ҳуқуқий мавзудаги иншо мавзулари олдиндан Қабул комиссияси томонидан Кенгаш ва Олий мактабнинг веб-сайтлари ва ижтимоий тармоқдаги каналларида эълон қилинади.

Камида 50 (эллик) тадан иборат мавзулар ичидан талабгорлар иштирокида танланган 3 (уч)та мавзу бўйича иншо ёзилади. Ҳар бир мавзу бўйича иншо 10 (ўн) баллгача баҳоланади.

Бунда ҳар бир иншо мавзуси бўйича режа тузилганлиги, мавзу мантиқий кетма-кетликда ҳуқуқий мазмунда ёзилганлиги, статистик маълумотлардан фойдаланилганлиги, мавзуга оид суд-ҳуқуқ ислоҳотларининг мазмун-моҳияти очиб берилганлиги, қонунчиликдан тўғри ва максимал фойдаланилганлиги, амалдаги муаммолар мазмуни ва уларни ҳал этишга қаратилган ечимларнинг мавжудлиги ҳамда талабгорнинг хулосаси бўлиши талаб этилади.

Талабгор иншо ёзишда грамматик, имловий, орфографик ва стилистик хатоларга йўл қўйганлиги ҳам иншони баҳолашда эътиборга олинади.

Кузатувчилар иншо ёзиш учун мўлжалланган қатъий ҳисобда турувчи, ички варақлари рақамланган, муҳрланган дафтарларни тартиб билан тарқатади.

Бунда дафтарларнинг варақлари алмаштириш имконини истисно қиладиган тарзда Қабул комиссияси муҳри ва комиссия раисининг имзоси билан тасдиқланган бўлиши лозим.

Талабгорлар дафтар муқовасида ўз фамилияси, исми, отасининг исмини кўрсатиши, дафтар варақларини букламаслиги, фарқ қилувчи белгилар қўймаслиги, ёзувлар тагига чизмаслиги, дафтарнинг ички қисмига ўз фамилияси, исми, отасининг исмини ёзмаслиги, кўк ҳаворанг сиёҳли ручкадан фойдаланиши лозим.

Синов якунлангач, Қабул комиссияси дафтарларни кузатувчилар иштирокида қабул қилиб, муқовасини ажратади. Дафтарларнинг муқоваси ва биринчи варағига махсус шифрлар қўйилиб, алоҳида қутиларга жойланади ва муҳрланади.

Иншолар Кенгаш томонидан Конституциявий суд, Олий суд, Кенгаш ва қўйи судлар судьялари, Олий мактаб ҳамда олий юридик таълим муассасалари

ўқитувчиларидан иборат таркибда тасдиқланган махсус баҳоловчи гуруҳга топширилади.

Махсус баҳоловчи гуруҳ дафтарлар солинган қутиларни Қабул комиссиясидан қабул қилиб, барча аъзолар иштирокида очади.

Юқорида кўрсатилган иншо дафтарини расмийлаштириш ва топширишга оид талабларга риоя қилинмаганлиги аниқланган ҳолатларда тегишли далолатнома тузилади ва талабгорга балл қўйилмайди.

Иншо натижалари тегишли шифрлар билан алоҳида қайдномага киритилади.

Дафтарлар ва иншо натижалари қайдномаси қутиларга солинади ҳамда баҳолаш гуруҳи томонидан Қабул комиссиясига топширилади.

21. Сухбат ўтказиш Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси масъул ходимлари, Конституциявий суд, Олий суд, Кенгаш ва қуйи судлар судьялари, Олий мактаб ва юридик олий таълим муассасалари вакилларида иборат таркибдаги комиссия томонидан амалга оширилади. Комиссия таркиби Кенгаш қарори асосида шакллантирилади. Комиссия аъзоларининг учдан икки қисми ҳозир бўлганда у ваколатли ҳисобланади.

Сухбат талабгорнинг суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислохотларнинг мазмун-моҳиятидан, юриспруденцияга оид таълимотлар ва қоидалардан ҳамда ихтисосликка оид қонунчиликдан хабардорлигини, шунингдек унинг дунёқараши доирасини аниқлаш мақсадида ўтказилади.

Сухбат натижаси ҳар бир комиссия аъзоси томонидан баҳоланади ҳамда комиссия аъзоларининг сонига бўлинган ҳолда унинг ўртача балли ҳисоблаб чиқилади.

Сухбат натижалари алоҳида қайдномага киритилиб, комиссия аъзолари томонидан имзоланган ҳолда Қабул комиссиясига топширилади.

22. Кириш синовларини ўтказиш куни ва жойи Қабул комиссияси томонидан белгиланади ва оқилона муддатларда талабгорларга маълум қилинади.

23. Ихтисослик фанидан тест синовлари давлат тилида ўтказилади. Ҳуқуқий мавзудаги иншо ва сухбат ўзбек, қорақалпоқ, рус тилларида ёзилиши ва ўтказилиши мумкин.

24. Кириш синовлари натижалари қуйидагича баҳоланади:

- ихтисослик фани бўйича тест **39 балл** (30 та тест саволи бўйича 1,3 баллдан);
- хорижий тил бўйича тест **12 балл** (30 та тест саволи бўйича 0,4 баллдан);
- ҳуқуқий мавзуда иншо **30 балл** (3 та мавзу бўйича 10 баллдан);
- оғзаки сухбат **19 балл**.

4-боб. Кириш синовларини ўтказиш тартиби

25. Кириш синовларини ушбу Низомга қатъий риоя қилган ҳолда ташкил этиш ва ўтказиш вазифаси Қабул комиссиясига юкланади.

Кириш синовларини ўтказиш учун ҳар бир ихтисослик бўйича алоҳида комиссиялар ташкил этилади.

26. Кириш синовларини ўтказиш жадвали Қбул комиссиясининг қарори билан тасдиқланади. Қарорга кириш синовларида иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлган талабгорлар рўйхати илова қилинади.

27. Ихтисослик фани бўйича тест саволларига оид йўналтирувчи мавзулар рўйхати, қоида тариқасида, кириш синовлари бошланишидан бир ой олдин Кенгаш ва Олий мактабнинг веб-сайтлари ва ижтимоий тармоқдаги каналларига жойлаштирилади.

28. Кириш синовлари ўтказиш жараёни видеотасвирга олинади. Видеотасвирдан нусха кўчириш тақиқланади.

29. Кириш синовлари ўтказиладиган бино қабулга доир ҳужжатларни сақлаш учун сейфлар билан махсус жиҳозланади.

Кириш синовлари ўтказиладиган бино ва аудиторияларда уларни ўтказиш учун санитария, меҳнат ва ёнғин хавфсизлиги қоидаларига тўлиқ жавоб берадиган зарур техник, тиббий ва маиший шароитлар яратилиши керак.

30. Қбул комиссияси раиси томонидан тасдиқланган комиссия аъзолари ва Олий мактабнинг бошқа ходимлари аудиторияларга масъул (аудитория кузатувчиси) этиб жалб қилинади.

Кириш синовларини очик ва шаффоф ўтказиш мақсадида Қбул комиссиясининг қарорига асосан бошқа идоралар ва жамоатчилик вакиллари аудитория кузатувчилари сифатида жалб қилиниши мумкин.

31. Талабгор қуйидаги ҳолларда кириш синовларида иштирок этишга рухсат берилмайди:

синовга белгиланган вақтдан кеч қолган тақдирда;

синовга алкоголь, гиёвандлик ёки психотроп модда таъсирида келган ҳолларда;

тақиқланган ашёларни олиб киришга уринган ҳолларда;

тақиқланган ашёларни олиб киришни аниқлаш мақсадида ўтказиладиган текширувдан ўтишдан бўйин товлаганда.

32. Талабгорлар кириш синовлари топшириш учун белгиланган вақт ва жойга ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжат (паспорт ёки ID шахс гувоҳномаси) билан келиши лозим. Синовда қатнашмаган талабгорлар учун кўшимча синов ўтказилмайди.

33. Кириш синовларини топшириш учун талабгорлар гуруҳларга бўлиниши мумкин.

34. Кириш синовлари ўтказиладиган жойга қоғоз ёки электрон манбадаги ўқув адабиёти, луғат, маълумотнома, жадвал, конспект, ёзув дафтарлари, қоғоз ёки электрон шаклдаги шпаргалкалар, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, алоқа воситалари, аудио, фото ва видео ёзиш қурилмалари, қўл соати, хорижий валюта, пластик карта олиб кириш ҳамда улардан фойдаланиши, шунингдек синов жараёнида талабгорларнинг тест саволлари ёки бошқа масалалар юзасидан ўзаро суҳбатлашиши тақиқланади.

35. Талабгорларнинг кириш синовлари давомида аудиториядан чиқиши тақиқланади. Соғлиғининг ёмонлашиши ва бошқа зарур ҳолатларда синов материалларини қолдириб, кузатув остида аудиториядан чиқишга рухсат берилади.

36. Кириш синовларини ўтказишнинг белгиланган тартибини бузган талабгор синовдан четлаштирилади. Бунда аудитория кузатувчилари томонидан далолатнома расмийлаштирилган ҳолда талабгорнинг тест синовлари ва иншолари баҳоланмайди ҳамда улар синовда иштирок этмаган ҳисобланади.

37. Тест синовлари (чет тилидан ташқари), иншо ҳамда суҳбат натижалари бўйича шикоятлар натижалар Кенгаш ва Олий мактабнинг расмий веб-сайти ва ижтимоий тармоқдаги каналларида эълон қилинган кундан эътиборан 24 соат давомида қабул қилинади.

Судьялар олий мактабига кириш синовлари натижаларидан норози бўлиб берилган мурожаатларни кўриб чиқиш бўйича Кенгаш қарори билан тузиладиган Апелляция комиссияси (бундан буён матнда Апелляция комиссияси деб юритилади) шикоятларни уч иш кунида кўриб чиқади. Ваколатли бўлмаган шахс томонидан ёки белгиланган муддатдан кейин берилган шикоятлар кўриб чиқилмайди.

38. Синов бўйича апелляция куни ва вақти ҳақида Олий мактаб расмий веб-сайти ва ижтимоий тармоқдаги каналида эълон берилади ёки шикоят йўллаган талабгор хабардор қилинади.

39. Зарур ҳолларда, апелляция шикоятини кўриб чиқиш жараёнига имтиҳон комиссияси аъзолари, аудитория кузатувчилари ва бошқа шахслар жалб қилиниши мумкин.

40. Шикоятни кўриб чиқиш натижасида Апелляция комиссияси томонидан қуйидаги қарорлардан бири қабул қилинади:

кириш синови натижаларини ўзгаришсиз қолдириш ва шикоятни қаноатлантиришни рад этиш;

талабгорнинг шикоятини қаноатлантириш.

Талабгорнинг шикояти қаноатлантирилган тақдирда Апелляция комиссияси талабгорнинг синов ишига узил-кесил балл қўяди ва қабул қилинган якуний қарор ҳақида унга хабар беради.

5-боб. Ўқишга қабул қилиш тартиби

41. Қабул комиссияси талабгорнинг кириш синовлари натижасида тўплаган балларини кўшиб ҳисоблаган ҳолда энг юқори балл тўплаган талабгордан бошлаб камайиш тартибида қабул квотасида белгиланган сонгача Тайёрлаш курсига қабул қилинган тингловчилар рўйхатини шакллантиради.

42. Тайёрлаш курсига қабул қилинган талабгорларнинг синов ишлари уларнинг шахсий ҳужжатлар йиғма жилдларига тикиб қўйилади.

43. Ўқишга қабул қилинмаганларнинг синов ишлари архивда 6 (олти) ой давомида сақланади, сўнг белгиланган тартибда йўқ қилинади.

44. Кириш синовларини қайта топширишга йўл қўйилмайди.

45. Умумий қайднома асосида Қабул комиссияси томонидан талабгорларни Тайёрлаш курсига қабул қилишга тавсия этиш тўғрисида баённома расмийлаштирилиб, Қабул комиссияси раиси томонидан тасдиқланади.

46. Олий мактаб директорининг Қабул комиссияси баённомасига асосан талабгорларни Тайёрлаш курси тингловчилари сафига қабул қилиш ҳақидаги буйруғи чиқарилади ва бу ҳақдаги маълумот дарҳол Олий мактабнинг веб-сайти ва ижтимоий тармоқлардаги каналида жойлаштирилади.

6-боб. Яқунловчи қоида

47. Мазкур Низомда белгиланган масалалар бўйича низолар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ҳал қилинади.